

Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği

Gülây Gögüş

Uludağ Üniversitesi Devlet Konservatuvarı

Özet. Okul öncesinde başlaması gereken müzik eğitimi, ülkemizde bu yaş çocukların çoğuna (okullaşma oranının düşük olmasından dolayı) ulaşılamaması nedeniyle gerçekleşmemektedir. Bu durumda çocukların müzik eğitimine ilköğretim kurumlarında başladığını söylemek yanlış olmaz. Ancak bu kurumlardaki müzik eğitiminin de yeterince etkili olmadığını görülmektedir.

Nitekim Bursa merkez ilçelerindeki 20 ilköğretim kurumunda görev yapan ve bu araştırma için görüşlerine başvuru sınıf öğretmenlerinin % 46'sı müzik derslerinin verimli bir şekilde yürütülemediğini, diğer % 46'sı da "kısmen" verim alınabildiğini belirtmişlerdir. 4. ve 5. sınıfların müzik derslerini yürüten müzik öğretmenlerinin ise yine yarısı "kısmen" verim alınabildiğini belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak her iki grup öğretmen tarafından da genellikle "sınıf öğretmenlerinin yeterli birikime sahip olmadıkları" gösterilmiştir.

İlköğretimdeki müzik derslerinin etkisi, müzik öğretmenlerinin planlama ve uygulama aşamasında sınıf öğretmenlerine yardımcı veya rehber olması, hatta bazı uygulamaları üstlenmesi ile artacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, müzik eğitimi, öğretmen eğitimi.

Abstract. Music education which has to start at pre-school can not be realized in our country because a small number of students at these ages are

able to attend schools. Therefore we can say that students start music education at primary school. However music education at those institutions doesn't seem to be effective enough.

%46 of classroom teachers of 20 primary schools at central towns in Bursa who were asked to state their opinions put forward that music lessons could not be performed effectively while the other %46 mentioned that they could partially be performed to be effective. Half of the music teachers of 4th and 5th classes stated that they could partially be performed effectively. The reason for this inefficiency by both teacher groups was related mostly to the lack of background knowledge of the classroom teachers.

The efficiency of the music lessons at primary schools will increase if the music teachers help and guide the classroom teachers in planning and even performing.

Key Words: Primary school, music education, teacher education.

1. Giriş

Eğitim içindeki yeri hakkında yüzyıllardır görüş bildirilen ve kabul gören müzik, günümüzde de birçok nedenden dolayı okul programlarında yer almaya devam etmektedir. Bu nedenler arasında; müziğin kendine özgü anlatım yolu olan sesler aracılığıyla “estetik bir yaşantı” sağlaması, seviyesi ve tipi ne olursa olsun müzikle uğraşanlara zihinsel ve duygusal yönden dinlenme/eğlenme olanağı vermesi, kültürel birikimleri tanınmalarını sağlaması, ayrıca boş zamanını olumlu bir şekilde doldurması ve sorumluluk duygusunu geliştirmesi sayılabilir.

1.1. Çocuk Müzik Eğitiminde Bazı Yaklaşımlar

Müzik uygulamada çeşitlense de, hem müziksel hem de müziksel olmayan amaçları gerçekleştirmek için programlarda yer almaktadır. Çünkü müzik, insanın gelişimine katkı sağlaması yönüyle ele alındığında eğitimin bir aracı olarak görülmekte, kısacası doğrudan müziksel olmayan bir amacı gerçekleştirmektedir. Oysa müzik yapan-yaratan insanda estetik bir yaşantının oluşması söz konusu olduğunda, müziğin kendisi bir amaç haline gelmektedir.

Günümüzde giderek bu ikinci işlev, eğitimde müziğin salt müziksel değeri ön plana çıkmakta, müzik eğitimcileri uzun zamandır görüşlerini bu yönde dile getirmektedir. Daha 19. yüzyılda (ABD’li müzik eğitimci) Lowell

Mason müzik eğitiminin amacını, profesyonel müzisyenler yetiştirmek değil ama müzikten anlayan bireyler yetiştirmek, şeklinde ortaya koymuştur. Hatta çocuklara okuma-yazma öğretildiği gibi müziğin de öğretilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Yüzyılımızın önemli müzik eğitimcisi Carl Orff'un müzik öğretimiyle ilgili yaklaşımının temelini yaratıcılık oluşturmada, çocuklara küçük yaşlarda doğaçlama denemeleri yaptırılması önerilmektedir. Bir diğer müzik eğitimcisi Zoltan Kodaly ise müzik okur-yazarlığının önemi üzerinde durarak; herkesin müziği bilmesi, günlük yaşantısına katması gerektiğini, ancak bunun küçük yaşlardan başladığını belirtmiştir. O'Brien'a göre; bir resim öğretmeni nasıl çocuklara resim yaptırarak dersini yürütüyorsa, müzik öğretmeni de çocuklara müzik yaptırarak (yani sesini kullanma, çalgı eğitimi ve müzik yaratma etkinlikleriyle) dersini yürütmelidir (165).

Bu görüşler okullardaki müzik derslerinin konularına da yansımaktadır. Aşağıda bununla ilgili Almanya'daki ilkokullardan bazı ders konusu örnekleri yer almaktadır (Okyay 59):

“Çalgılarla ilk tanışma” (İlkokul 1. sınıf Müzik dersi konusu)

“Bir resimli masalın müziklenmesi” (İlkokul 3. sınıf Müzik dersi konusu)

“Bir filme müzik uydurma” (İlkokul 3. ve 4. sınıf Müzik dersi konusu)

“Şarkılara ek yapma veya şarkıdaki müzik cümlelerinin yerini değiştirme (İlkokul 4. sınıf Müzik dersi konusu)

Türkiye’de Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında, özellikle ilköğretim kurumları müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesine yönelik olarak hazırlanan materyalde de “eğitimde müzik için üç genel yaklaşım” belirlenmiştir (Dawson 22).

- Kültürel değerler ve uygulamaların çocuklara aktarılması,
- Müziğin, çocuğun toplumsal/kültürel durumuyla doğrudan ilişkili olması,
- Öğretmenin çocukları bir “kaşif” gibi görerek “yardımcı”, “damışman”, “yürekendirici”, “rehber” rollerini üstlenmesi.

Bu yaklaşımlara uygun olarak oluşturulan amaçlar ise şu şekilde belirlenmiştir (Dawson 22).

- Sese karşı duyarlılığı geliştirmek

- Sözcüklerle ifade edilemeyen deneyimler için içgörü geliştirmek
- Fikirleri ve duyguları seslerle ifade edebilecek beceri ve kavramları geliştirmek
- İşbirliği, uzlaşma, tartışma ve önderlik gibi toplumsal beceriler geliştirmek
- Dil gelişimi, ince motor beceriler ve “konsantrasyon” ile eğitim programının diğer alanlarını desteklemek.

1.2. İlköğretim I. Kademedeki Müzik Eğitiminde Öğretmen

Kuşkusuz müzik eğitimi sırasında bu uygulamaları gerçekleştirecek müzik öğretmenlerine çok büyük sorumluluk düşmektedir. Hatta geçen yüzyıllara nazaran günümüzde müzik öğretmenlerinin görevi daha da artmıştır. “Bugünün müzik öğretmeni, sezgi sahibi bir eğitimci, sosyolog, psikolog, rahatlatan bir terapist ve tabii ki müzisyen olmalıdır” (O’Brien 4).

Çocukların temel eğitimlerini aldıkları (bireyin öğrenim hayatı içinde önemli yere sahip olan) ilköğretim I. kademedeki, müzik eğitimini veren öğretmenler istenen özelliklere sahip midir?

İlköğretim I. kademedeki çocuklara müzik eğitimi sağlamada, genellikle sorumluluğu sınıf öğretmeni üstlenir. Bazen de bu sorumluluğu iki kişi paylaşır: Müzik öğretmeni ve sınıf öğretmeni. Müzik öğretmeni müzikte derinliğine eğitilmiş, sınıf öğretmeni ise müzik dahil birçok konuda genişliğine eğitim almıştır. İkisinin işbirliğiyle çok şey başarılabilir.

ABD’deki uygulamalarda, ilkokuldaki (genel müzik eğitimi veren*) müzik öğretmeni genellikle haftada bir kez 20-30 dakika çocuklarla birlikte olur. O, çocukları her gün görmez, ancak ulaşılabilecek hedefleri planlar ve bunlar hafta içindeki derslerde sınıf öğretmeni tarafından uygulanır. Bu uygulamalar, bir şarkının yeniden gözden geçirilmesi, bir kaydın yeniden dinlenmesi, tekrarlanması şeklinde olabilir. Aslında sınıf öğretmenin rolü kendi kişilik ve yeteneğiyle de şekillenir (O’Brien 5).

Müzik öğretmeni olmayan kurumlarda sınıf öğretmeni müzik dersi programını uygulamakla sorumludur ama çevredeki kurumlarda veya o yörede danışabileceği bir olanak mutlaka bulunmaktadır. Ancak yine de

* ABD’de genel müzik öğretmenin yanı sıra pek çok ilköğretim kurumunda (yaylı, üfleli, vb.) enstrüman eğitimi veren müzik öğretmenleri de bulunmaktadır. Bu öğretmenlerin yetiştirildikleri programlarda da (yoğunlaşılacak dala uygun) farklılıklar vardır. (Örneğin; Florida Un., İndiana Un., Arizona Un.)

müzik öğretmenine sahip olmanın birçok avantajı bulunmaktadır. Müzik öğretmeni, müzik etkinliklerine nezaret edebilir, uygulanan programı yönetebilir, müziği iyi bildiği için çeşitli kaynaklardan haberdardır. Bir uzman olarak düşünür, bunun sonucu olarak da müziği daha çabuk ve daha iyi bir şekilde öğretebilir. Enstrüman çalmada ve şarkı söylemedeki becerileri nedeniyle ilgi çeker. Müzik öğretmeni sınıflara veya müzik derslerine uğrayan bir ziyaretçi gibi görüldüğünden, çocuklar ona karşı sınıf öğretmeninden daha dikkatli olurlar. Buna karşılık sınıf öğretmeni de bazı avantajlara sahiptir. Çocukları iyi tanır, müzik etkinliklerini hem sınıfının hem de öğrencilerin özelliklerine uygun olarak düzenleyebilir. Müzik dersini günün en uygun saatine yerleştirebilir ve diğer derslerle bağlantı kurarak bütünleştirebilir. Ancak sınıf öğretmeni bu alanda yeterli birikime sahip değilse, çocukların müziği yanlış öğrenmesi gibi bir dezavantajla karşılaşılabilir. Programı oluşturan şarkı söyleme, dinleme, çalgı çalma, (müzik eşliğinde) hareket etme, müziği okuma ve yaratma etkinlikleri dengeli bir biçimde uygulama içine alınmayabilir. İdeal bir durum, müzik öğretmeni ve sınıf öğretmeni birlikte olduğunda gerçekleşebilecektir. Onlar sorumlu oldukları çocuklara uygun ve geçerli bir müzik programını sunarken, aynı zamanda kendi kişisel ya da mesleki gelişimlerini de sağlayacaklardır (O'Brien 6).

2. Türkiye’de İlköğretim I. Kademedeki Müzik Eğitimi ve Konuyla İlgili Öğretmen Görüşleri

İlköğretim öncesinde başlaması gereken müzik eğitimi ülkemizde, hem bu yaş dönemindeki çocukların pek çoğuna ulaşamaması (okullaşma oranının düşük olmasından dolayı), hem de uygulamaların istenen verimlilikte olmaması nedeniyle gerçekleşmemektedir. Bu durumda çocukların ilk kez ilköğretim kurumlarına başladığında müzik eğitimi alacağını söylemek yanlış olmaz. Ancak temel eğitimin verildiği, özellikle ilköğretimin ilk beş yılını oluşturan I. kademedeki de müzik eğitiminin yeterince başarıya ulaşmadığı görülmektedir.

İlköğretim birinci kademenin ilk üç sınıfında haftada iki, 4. ve 5. sınıflarda bir ders saati zorunlu olarak okutulan müzik dersleri, genellikle sınıf öğretmenleri tarafından yürütülür. Sınıf öğretmenleri, ülkemizde de üniversite öğrenimleri sırasında pek çok dersin metodolojileriyle (bu arada müzikle) ilgili genel bilgiler kazanmışlardır. Ancak, özel alan birikimi de gerektiren Müzik dersi uygulama ve etkinliklerini gerçekleştirmede, edindikleri bu temel bilgiler yetersiz kalabilmektedir.

Daha önce uygulanmış olan; müzik alanına ilgili sınıf öğretmenlerinin, kurslar ya da seminerler yoluyla bilgilendirilip ilkokullarda müzik eğitimcisi konumuna getirilmeleri veya sınıf öğretmeni yetiştirilen kurumların “Yan Alan-Müzik” uygulamasıyla ilkokullara müzik eğitimcisi yetiştirme çabaları istenen sonucu verememiştir. Bu eğitimciler ne sınıf öğretmenliği avantajını, ne de alan hakimiyetleri olmadığı için uzmanlık avantajını kullanamamışlar, çocukların gelişimine fazla katkı sağlayamamışlardır (Göğüş 5).

Müzik öğretmenleri ise (ülkemizde de) üniversite düzeyinde (genellikle eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde) müzik öğrenimi görek bu alanın eğitimciliği ile ilgili gerekli birikime sahip olurlar. İlköğretim kurumlarına atandıklarında II. kademe de yani eski adıyla ortaokullarda görevlendirilirler. 1995-1996 öğretim yılından itibaren uygulamaya konan İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Kurumları Programı içindeki açıklamalarda müzik öğretmenin I. kademe 4. ve 5. sınıfların Müzik derslerini de üstlenebileceği belirtilmiş, uzun süre ders yüküne bile eklenemediği ve ücretlendirilemediği için gönüllü bir uygulamadan öte geçirilememiş, ancak son yıllarda kısmen gerçekleştirilebilmektedir.

2.1. Araştırmanın Yöntemi

İlkokullardaki müzik eğitimiyle ilgili daha somut ve gerçekçi fikirler edinmek amacıyla öğretmen görüşlerine dayalı bir araştırma yapılmıştır.

Araştırmaya Bursa merkez ilçelerindeki 20 ilköğretim kurumunda görev yapan 204 sınıf öğretmeniyle 20 müzik öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılanlar rastlantısal yolla saptanmıştır.

Veri toplama aracı olarak, sınıf öğretmenleri ve müzik öğretmenleri için benzer iki anket formu uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sayısal dağılımları Tablo 1’de görülmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Sayısal Dağılımı

Cinsiyet \ Öğretmenler	Sınıf Öğretmenleri		Müzik Öğretmenleri	
	f	%	f	%
Bayan	140	68.63	16	80.00
Erkek	64	31.37	04	20.00
TOPLAM	204	100.00	20	100.00

2.2. Araştırmanın Bulguları

2.2.1. Öğretmenlerin Meslekleriyle İlgili Durumları

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin tamamına yakını (% 95'i) ve sınıf öğretmenlerinin % 78'i Eğitim Fakültelerinin (veya yüksek okulların) ilgili bölümlerinden mezun olmuşlardır. Ancak sınıf öğretmenlerinin azımsanmayacak bir bölümü (% 20'si) sınıf öğretmeni yetiştiren bir kurumdan mezun olmamıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Kurumların Özellikleri

Öğretmenler Mezun Olunan Kurumlar	Sınıf Öğretmenleri		Müzik Öğretmenleri	
	f	%	f	%
Eğitim Enstitüsü (Üç yıllık yüksek okul)	-	-	01	05.00
Eğitim Inst./Eğitim Yük.Ok. (İki yıllık ön lisans)	61	29.90	-	-
Öğretmen Okulu (Ön lisansla tamamlama)	08	03.92	-	-
Eğitim Fakültesi (Lisans düzeyi)	90	44.12	18	90.00
İTÜ Türk Musikisi Devlet Kons.	-	-	01	05.00
Yurt dışında öğretmen yetiştiren bir kurum	04	01.96	-	-
Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümleri	07	03.43	-	-
Farklı Fakülteler (Öğretmen yetiştirmeyen)	34	16.67	-	-
TOPLAM	204	100.00	20	100.00

Tablo 3'de araştırmaya katılan öğretmenlerin 6 yıldan başlayan ve 30 yılı aşan farklı kademelere sahip oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin bu

özellikleri, farklı tecrübelerle ilişkin görüşlerin araştırmada yer almasını da sağlamıştır.

Tablo 3. Öğretmenlerin Kıdemleri

Kıdemler	Sınıf Öğretmenleri		Müzik Öğretmenleri	
	f	%	f	%
0-05 yıl	12	05.88	04	20.00
06-10 yıl	56	27.45	04	20.00
11-15 yıl	40	19.61	04	20.00
16-20 yıl	37	18.14	03	15.00
21-25 yıl	24	11.76	04	20.00
26 ve üstü	35	17.16	01	05.00
TOPLAM	204	100.00	20	100.00

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri, ilköğretim kurumları I.kademesinin her sınıfında görev yapmaktadırlar. (% 20'si 1.sınıf, % 20'si 2. sınıf, % 18'i 3.sınıf, % 21'i 4. sınıf, % 21'i 5. sınıf öğretmenidirler.) Böylece örnekleme oluşturan öğretmenlerin farklı yaş ve sınıflardaki öğrencilere ilişkin tecrübelerle sahip oldukları anlaşılmaktadır. Müzik öğretmenleri de % 80'i 4.ve 5. sınıflarda bizzat ders vererek diğerleri de çeşitli çalışmalarla birinci kademe eğitiminin içinde yer almaktadırlar.

Ayrıca her iki grup öğretmenin büyük bir bölümü (sınıf öğretmenlerinin % 80'i, müzik öğretmenlerinin % 50'si) 25-30 ders saatlik bir ders yükü ile görevlerini sürdürdüklerini belirtmişlerdir. Bir başka deyişle araştırmaya katılan öğretmenler birbirine benzer bir ders yükü sorumluluğuna sahiptirler.

2.2.2. Öğretmenlerin Müzik Alanına İlişkin Birikimleri

Sınıf öğretmenlerinin hizmet öncesi eğitimlerinde kazandıkları birikimin müzik derslerini vermede ne kadar yeterli olduğu konusundaki görüşleri Tablo 4'de görülmektedir. Buna göre; sınıf öğretmenlerinin yarısı "kısmen yeterli" olduğu, %38'i ise "yetersiz olduğu" görüşünü paylaşmışlardır.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet Öncesi Eğitimde Kazandıkları Birikimlerinin Müzik Derslerini Vermedeki Yeterliliği

Müzik derslerini vermede hizmet öncesi eğitimin yeterliliği	Sınıf Öğretmenleri	
	f	%
Yeterli	24	11.76
Kısmen yeterli	102	50.00
Yetersiz	78	38.24
TOPLAM	204	100.00

Aynı konuyla ilgili olarak, sınıf öğretmenlerinin % 51'i müzik derslerinde sahip oldukları anlayış ve yaklaşımların kaynağını; “öğretmenlik sırasında edindikleri tecrübeler”, % 27'si ise tecrübeli ya da daha yeterli olduğunu düşündükleri çalışma arkadaşları olarak göstermişler ve hizmet öncesi eğitimlerinin tam anlamıyla yeterli olmadığını tekrarlamışlardır.

Hizmet öncesi eğitim sırasında kazandıklarıyla müzik derslerini yürüttüğünü belirten % 29 oranındaki öğretmen grubunun bir kısmı ise, ortaokul veya lise öğrenimindeki müzik derslerinde öğrendiklerinden yararlandığını belirtmektedir.

Ancak araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin % 20'sini oluşturan grubun, sınıf öğretmeni yetiştirmeyen yükseköğretim kurumlarından mezun olmalarının, bu görüşlerde etkili olduğu düşünülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin hemen hemen tamamı 4. ve 5. sınıflarda görev yapmakta, büyük bir çoğunluğu hizmet öncesi eğitimlerinin yeterli olduğu görüşünü savunmaktadır. Ancak “öğretmenlik tecrübeleri“ onların da (% 47) derslerini yürütmede önemli bir rol oynamaktadır.

2.2.3. Müzik Derslerinin İşleyişi

Sınıf öğretmenlerinin % 46'sı, ilköğretim I.kademedeki müzik derslerinin başarılı bir biçimde yürütülemediğini, diğer % 45,6'sı da “kısmen” gerçekleş-tirildiğini belirtmişlerdir (Tablo 5). Müzik öğretmenlerinin % 55'i ise, müzik derslerinin “kısmen” gerçekleştirilebildiği görüşünde birleşmişlerdir.

Tablo 5. Müzik Derslerinin Uygulamadaki Başarısı

Başarı Durumu	Sınıf Öğretmenleri		Müzik Öğretmenleri	
	f	%	f	%
Evet	15	07.35	03	15.00
Kısmen	93	45.59	11	55.00
Hayır	94	46.08	05	25.00
Başka	02	00.98	01	05.00
TOPLAM	204	100.00	20	100.00

Bu görüşlerin nedeni sorulduğunda, sınıf öğretmenlerinin % 67'si "sınıf öğretmenlerinin yeterli birikime sahip olmamaları" nı göstermişlerdir. Müzik öğretmenlerinin de % 30'u aynı nedeni gösterirken, sınıfların kalabalık olmasını (% 20 oranında) ve 4., 5. sınıflarda müzik dersinin süresinin az olmasını da (% 25 oranında) neden olarak belirtmişlerdir.

2.2.4. Müzik Derslerinin Daha Etkin Yürütülmesi İçin Öğretmenlerin Görüşleri

Sınıf öğretmenleri, daha etkili müzik dersleri verebilmeleri için hizmet öncesi eğitimlerinde bu alanla ilgili derslerin önemsenmesi (% 37,5) ve sınıfta kullanılacak bir enstrüman öğretilmesi gerektiğini (% 25,5) belirtmişlerdir. % 27'si ise hizmet içi eğitimle öğretmenlere destek olunmasının önemine değinmiştir. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden sadece ikisi (% 01) bir hizmet içi eğitim çalışmasına katıldığını belirtmiştir. Böylece öğretim programlarının, ilköğretimdeki diğer değişikliklerin müzik derslerine yansması veya olası eksikliklerin giderilmesi ile ilgili olarak öğretmenlerin son 25 yılda müzik alanına ilişkin hiçbir hizmet içi eğitim çalışmasına alınmadığı anlaşılmaktadır.

Mevcut durumda müzik derslerinin daha verimli bir şekilde yürütülmesi için sınıf öğretmenlerinin % 51'i ilk, % 40'ı ikinci tercihlerinde "müzik dersliği" ve çocukların kullanabileceği basit enstrümanlardan (özellikle vurmali çalgılar) oluşan donanımın bulunması gerekliliğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerin enstrüman eşliğinde veya çeşitli yöntemlerle dersi ilgi çekici hale getirerek sunmasının verimi artıracığı görüşü de sınıf öğretmenlerinin ilk ve ikinci tercihlerinde % 22,5 oranında paylaşılmıştır.

Müzik öğretmenleri de aynı konuda müzik dersliği ve araç gereç donanımının verimi artırabileceği üzerinde dururken (% 50 oranında), % 25'i 4. ve 5. sınıflarda sürenin yetersizliğine tekrar işaret etmiştir.

İlköğretim I. kademede müzik derslerini, sınıf öğretmenlerinin % 66,67'si, müzik öğretmenlerinin ise yarısı "müzik öğretmenleri"nin vermesi gerektiğini belirtmişlerdir. Yine sınıf öğretmenlerinin % 28'i, müzik öğretmenlerinin % 40'ı "ilk üç sınıfta sınıf öğretmenleri, 4. ve 5. sınıflarda müzik öğretmenleri vermeli" biçiminde yanıtlamışlardır (Tablo 6).

Tablo 6. Müzik Derslerini Vermesi Gereken Öğretmenler

Dersleri Vermesi Gereken Öğretmenler	Öğretmenler		Müzik Öğretmenleri	
	f	%	f	%
Sınıf öğretmenleri	07	03.43	01	05.00
Müzik öğretmenleri	136	66.67	10	50.00
1.,2. ve 3. sınıfta sınıf öğretmenleri, 4. ve 5. sınıfta müzik öğretmenleri	58	28.43	08	40.00
Başka	03	01.47	01	05.00
TOPLAM	204	100.00	20	100.00

3. Sonuç ve Öneriler

Genel eğitim içinde önemli bir yere sahip olan müzik eğitimi çocuğun düzenli ve planlı bir şekilde ilk kez ilköğretim I. kademede almaya başladığı bir eğitimidir. Ancak bu kurumlarda yürütülen müzik eğitiminin yeterince etkili olamadığı görülmektedir.

Nitekim Bursa merkez ilçelerindeki 20 ilköğretim kurumunda görev yapan ve bu araştırma için görüşlerine başvuru sınıf öğretmenlerinin % 46'sı müzik derslerinin verimli bir şekilde yürütülemediğini, diğer % 46'sı da "kısmen" verim alınabildiğini belirtmişlerdir. 4. ve 5. sınıfların müzik derslerini yürüten müzik öğretmenlerinin ise yine yarısı "kısmen" verim alınabildiğini belirtmişlerdir. Bunun nedeni olarak genellikle "sınıf öğretmenlerinin yeterli birikime sahip olmadıkları", hemen ardından da ders için fiziksel olanakların yetersizliği ve 4., 5. sınıflarda sürenin az olması gösterilmiştir.

Konuyla ilgili olarak, öğretmen görüşlerinin de doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilebilir:

- Sınıf öğretmenlerine hizmet öncesi eğitimleri sırasında, müzik derslerini yürütebilecek bir anlayış ve yeterli birikim kazandırılmalıdır.
- Öğretmenlere hizmet içi eğitim verilerek müzik dersleriyle ilgili değişikliklere uyum sağlamalarına, eksiklerini gidermelerine yardımcı olunmalıdır.
- Müzik dersleri için gerekli araç-gereç ve çalgı donanımı sağlanmalıdır.
- Müzik dersleri, müzik alanında yetişmiş öğretmenlerin yardımı ve rehberliğiyle yürütülmelidir. Özellikle 4. ve 5. sınıflarda bu ders müzik öğretmenleri tarafından verilmelidir. Sınıf öğretmenleri tarafından müzik dersinin verildiği ilk üç yılda ise müzik öğretmenin planlama ve uygulama aşamasında yardımcı veya rehber olması, hatta bazı uygulamaları üstlenmesi verimi daha da artıracaktır.

Sözü edilen sınıf öğretmeni-müzik öğretmeni işbirliğiyle, çocuğun çok daha etkili ve verimli bir müzik eğitimi alması sağlanarak yaratıcılığının, beğenilerinin, giderek kişiliğinin gelişimi sağlanacaktır. Diğer yandan bu birliktelik, sınıf öğretmenin bu dersle ilgili görüş, yaklaşım ve tutumunda olumlu değişiklikler oluşturacak, hatta mesleki yönden deneyim kazanarak gelişmesi sağlanacaktır.

Kaynaklar

- Dawson, David. Müzik Öğretimi. Deneme Basımı, Ankara: Milli Eğitimi Geliştirme Projesi (Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi) 1996.
- Göğüş, Gülay. “İlköğretim I.Kademe (İlkokullarda) Müzik Eğitimi” (Yayımlanmamış bildiri metni) II. Ulusal Eğitim Sempozyumu, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, 1996.
- İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1994.
- O'Brien, James P. Teaching Music. New York: CBS College Publishing, 1983.
- Okyay, Erdoğan. “Müzik Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar” Orta Öğretim Kurumlarında Müzik Öğretimi ve Sorunları. Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, 1990.
- ASU School of Music. <http://www.music.asu.edu/academics/undergraduate.htm>, 2007.
- FSU College of Music. <http://www.music.fsu.edu/acad-degrees.htm>, 2007.

IU Jacobs School of Music. <http://www.music.indiana.edu/academics/ugdegree>, 2007.

Teacher's Efficacy in Music Education at Primary Schools

Summary

It has been accepted for centuries that music has a very important role in education both in terms of accomplishing musical and non-musical goals despite having different aims and applications. At present, musical significance of music in education has had great importance and music educators have voiced their opinions related to this subject.

There is no doubt that the biggest responsibility has been on teachers who will teach music lessons. At primary schools, this responsibility is usually shared by two persons, namely music teacher and classroom teacher. The former is the one educated mainly in music field and the latter is the one educated in many fields, including music. A lot of things can be achieved by their cooperation.

Music education which has to start at preschool can not be realized in our country because a small number of children at these ages are able to attend schools. Therefore, it is not wrong to say that music education on children begins at primary education level.

Music lessons taught as compulsory lesson at two-hour lesson a week at the first three years of primary school and one-hour lesson hour a week at the fourth and fifth classes are usually taught by classroom teachers. Although it was suggested that this duty should be undertaken by music teachers at the fourth and fifth classes, this opinion has not been completely realized owing to various reasons. In this study carried out to have evaluations on music education at primary education; teachers' opinions were asked. Similar two questionnaire forms as data-collecting means were administrated to 204 classroom teachers and 20 music teachers who teach at 20 primary schools at central towns in Bursa. The classroom teachers taking part in our study teach at various classes of schools and music teachers at the fourth and fifth classes. Furthermore, all teachers have experience and seniority ranging from six to thirty years . While 95% of music teachers and 78% of classroom teachers taking part in our study graduated from institutions related to their occupations, it is interesting that 20% of classroom teachers graduated from different institutions. 38% of classroom teachers pointed out that education

given in faculties before graduating was insufficient to conduct music lessons. 51% of classroom teachers stated that they teach music lessons with experience they had during teaching and 27% of them with opinions they obtained from other experienced teachers. Though music teachers pointed out that their education before graduating are adequate, 27 % of them pointed out that their experiences are more effective to carry out music lessons.

45% of classroom teachers emphasized that music lessons are not taught effectively and 46% of them stated that partial efficiency was obtained whereas 55% of music teachers emphasized that partial efficiency was obtained. As a result of this, it was determined that classroom teachers are not of sufficient experience and physical facilities are inadequate and duration of lessons at 4th and 5th classes are not enough to teach music effectively.

Music teachers are of the opinion that in order to conduct music lessons effectively, the effectiveness music lessons taught before graduating are to be increased, in service training must be arranged and facilities such as music classroom and instruments must be provided. Moreover, 66% of classroom teachers and 50% of music teachers demanded that music lessons be taught by music teachers.

The fact that music lessons are to be taught by music teachers especially at 4th and 5th classes and music teacher helps in planning and practices at the first three years as an assistant and a guide and even should undertake some practices will increase efficiency. With cooperation of classroom teacher and music teacher mentioned above, the development of child's creativity, admiration and personality will be achieved by enabling child to get more effective and prolific music education. Also, this cooperation will create positive changes in classroom teacher's approach and attitude about this lesson and even cause him/her to get professional experience.